

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/12/2022
Identifikačné číslo spisu:	1513221297
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1513221297.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, v právnej veci navrhovateľa - muža, ktorého otcovstvo má byť zapreté R. C., bytom X O. J., XX XXX Q., V. O., zastúpeného advokátskou kanceláriou Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom v Bratislave, Plynárenská 7/A, IČO: 35 929 049, proti odporkyniam 1/ matke - I. C., bytom v J., C. XX, 2/ dieťaťu - B. S. C., bytom v J., G. X, zastúpených LÖWY & LÖWY s. r. o., so sídlom v Bratislave, Slowackého 56, IČO: 47 236 230, o zapretie otcovstva, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 41C/221/2013, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. septembra 2021 sp. zn. 6Co/75/2021, takto

rozhodol:

- I. Návrhom na prerušenie dovolacieho konania **n e v y h o v u j e**.
- II. Dovolanie v časti **z a m i e t a**.
- III. V zostávajúcej časti dovolanie **o d m i e t a**.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) (v poradí prvým) rozsudkom zo 7. februára 2017, č.k. 41C/221/2013-425 určil, že R. N. C., narodený XX.X.XXXX nie je otcom B. S. C., narodenej XX.X.XXXX a P. R. C. (ďalej aj „deti“), narodeného XX.X.XXXX, obaja narodení z matky I. C., rodenej B., narodenej X.X.XXXX, rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a štátu nepriznal náhradu trov konania. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že v konaní bolo preukázané, že navrhovateľ nie je biologickým otcom detí. Právo navrhovateľa zaprieť otcovstvo bez obmedzenia zapieracou lehotou s poukazom na ustanovenie § 119b ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“) zostalo zachované. Záujmom detí pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa konkuruje rovnocenné právo navrhovateľa na súkromný život a takéto právo má aj

skutočný otec detí. Z väčšej časti života detí - od 6 rokov, nežili s navrhovateľom v spoločnom rodinnom prostredí a ich vzťah rodič-dieťa bol odlúčením utlmený. Naopak v priamej úmere oslabovania vzťahu detí a navrhovateľa oživa a buduje sa ich vzťah so skutočným otcom. Záujem detí na stabilizácii ich rodinných pomerov je potrebné vyhodnotiť s ohľadom na spravodlivú rovnováhu medzi záujmami všetkých týmito konaním dotknutých osôb. Tomu podľa názoru súdu v prejednávanej veci zodpovedá zosúladienie skutočného stavu rodičovstva k deťom s právnym stavom, súd preto návrhu vyhovel.

1.1. Krajský súd v Bratislave, na odvolanie odporcov (v poradí prvým rozhodnutím), uznesením z 24. augusta 2017 č. k. 6Co/212/2017 - 453 zrušil v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zákon o rodine pôvodne v § 86 ods. 1 upravoval 3-ročnú lehotu na podanie návrhu na zapretie otcovstva odo dňa, keď sa dozvie, že sa jeho manželke narodilo dieťa. Táto lehota bola v čase od 8. septembra 2011 do 31. decembra 2015 zrušená v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. PL. ÚS 1/2010. To však neznamená, že by v období od 8.9.2011 do 31.12.2015 právo manžela matky zaprieť otcovstvo nebolo obmedzené žiadnou lehotou. Zákonom č. 175/2015 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 1. januára 2016, bol zákon o rodine novelizovaný tak, že doň bolo vložené ustanovenie § 86 ods. 1, podľa ktorého trojročná lehota na zapretie otcovstva začala plynúť, odkedy sa manžel dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa a zároveň prechodným ustanovením § 119b ods. 2 ustanovil, že konanie o zapretí otcovstva manželom matky dieťaťa alebo jeho opatrovníkom, o ktorom súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončí podľa predpisu účinného od 1. januára 2016. Súd prvej inštancie mal skúmať, či navrhovateľ podal návrh včas, t. j. či ho podal pred uplynutím 3-ročnej lehoty uvedenej v § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení zák. č. 175/2015 Z. z. Navrhovateľ by teda návrh podal včas v prípade ak ho podal na súd prvej inštancie pred uplynutím 3-ročnej lehoty plynúcej od momentu, keď sa dozvedel o skutočnostiach spochybňujúcich jeho otcovstvo. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysvetlil, akým spôsobom vyhodnotil skutočnosti, kedy sa navrhovateľ dozvedel o tom, že nie je biologickým otcom. Záver súdu prvej inštancie, že navrhovateľ nebol obmedzený zapieracou lehotou, nie je správny.

1.2. Okresný súd Bratislava V (v poradí druhým) rozsudkom z 18. novembra 2020, č. k. 41C/221/2013-642 určil, že R. N. C., narodený XX.X.XXXX nie je otcom B. S. C., narodenej XX.X.XXXX a P. R. C., narodeného XX.X.XXXX, obaja narodení z matky I. C., rodenej B., narodenej X.X.XXXX a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení poukazoval na to, že návrh zo strany navrhovateľa na zapretie otcovstva, bol podaný pred účinnosťou zákona č. 175/2015 Z.z. K realizácii tohto práva došlo v súlade so zákonom o rodine platným v čase podania tohto návrhu, kedy nebola stanovená žiadna lehota na podanie návrhu na zapretie otcovstva. Ustanovenie § 119b ods. 2 zákona o rodine posúdil ako viažuce sa na procesnoprávny aspekt teda konanie a nejde o právo hmotnoprávnej povahy, v zmysle ktorej by táto zakladala úvahu súdu smerujúcu k myšlienke o retroaktivite. Súd v odôvodnení uviedol, že rozhodol aj v súlade so všeobecne mravnými princípmi spoločenského zriadenia a princípom spravodlivosti. Súd v súhrne konštatuje, že právnou úpravou ustanovená lehota na podanie zapieracej žaloby v prechodnom období bola navrhovateľom dodržaná a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky bez vedľajších pohnútok účelovosti a v zmysle ktorého s poukazom na spravodlivo usporiadané vzťahy resp. na spravodlivom posúdení všetkých dotknutých záujmov, je nepochybne zistené, že navrhovateľ nie je otcom detí - odporkyne 2/ a P.S. R. C.. V tejto súvislosti súd prezentuje aj názor, že uvedený princíp okamžitej aplikability, princíp spravodlivosti ako aj dobré mravy je žiadúce uplatňovať v aplikačnej praxi, čo platí osobitne v oblasti rodinného práva, ktoré v mnohých prípadoch uplatňuje aj ľudsky citlivé právne vzťahy odrážajúce sa v následnom trestnom konaní pri nedodržaní rozhodnutia, v ktorom sa stanoví zákonná povinnosť výživného. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľ nie je otcom a právne posúdil, že predmetný návrh bol podaný včas.

2. Krajský súd v Bratislave, na odvolanie odporkýň (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudkom z 8. septembra 2021 sp. zn. 6Co/75/2021 zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrh na zapretie otcovstva zamietol a rozhodol, že žiadnemu z účastníkov sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení poukázal na svoje zrušujúce uznesenie z 24. augusta 2017 č. k. 6Co/212/2017-453 a dodal, že v prejednávanej veci bolo preukázané, že navrhovateľ sa dozvedel o

skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich jeho otcovstvo v roku 2003. V tom čase už nemohol podať návrh na zapretie otcovstva, pretože 6 - mesačná lehota na podanie takéhoto návrhu uvedená v ust. § 57 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine (ďalej aj „starý zákon o rodine“) mu uplynula, pretože odporcovia 2/, 3/ sa narodili v roku 1996. To však neznamená, že navrhovateľ zostal bez akéhokoľvek právneho prostriedku nápravy. Mohol totiž do nadobudnutia účinnosti zákona č. 36/2005 Z.z., teda do 1. apríla 2005, podať podnet na to, aby návrh na zapretie otcovstva podal generálny prokurátor v zmysle § 62 starého zákona o rodine. Navrhovateľ namiesto toho 18. júna 2013 podal na súd prvej inštancie návrh na zapretie otcovstva domnievajúc sa, že v tomto období podanie návrhu na zapretie otcovstva nebolo obmedzené žiadnou lehotou. Ako je to však uvedené v predchádzajúcom odseku, na vec sa vzťahuje prechodné ustanovenie § 119b ods. 2 zákona o rodine, podľa ktorého konanie o zapretie otcovstva manželom matky, o ktorom súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončí podľa predpisu účinného od 1. januára 2016, teda podľa zákona o rodine v znení zák. č. 175/2015 Z.z. To znamená, že sa uplatní ustanovenie § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení zák. č. 175/2015 Z.z., podľa ktorého 3 - ročná lehota na podanie návrhu na zapretie otcovstva plynie odo dňa, keď sa manžel dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa. O takýchto skutočnostiach sa navrhovateľ dozvedel už v roku 2003 a návrh na zapretie otcovstva teda podal celkom zjavne po márnom uplynutí 3 - ročnej zapieracej lehoty.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ (ďalej aj „dovolateľ“). Jeho prípustnosť vymedzil ustanovením § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), lebo nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu mu bolo znemožnené uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP namietajúc nesprávne právne posúdenie veci v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Navrhol, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že vyhovie návrhu na zapretie otcovstva navrhovateľa.

3.1. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP navrhovateľ odôvodnil tým, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku úplne odignoroval jeho vyjadrenie k odvolaniu a odvolaciu dupliku a neuvádzal ako vyhodnotil jeho právne argumenty. V tejto súvislosti poukázal, že išlo o rozhodnutie, ktorým odvolací súd nahradil rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho neprospech a že súd prvej inštancie predtým dvakrát v odlišnom obsadení sudcu vyhovel návrhu navrhovateľa. Odvolací súd nereagoval ani na argumentáciu ohľadom konania odporcov v rozpore s dobrými mravmi.

3.2. Navrhovateľ uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď odvolací súd mal nesprávne právne posúdiť § 119b ods. 2 zákona o rodine. Odvolací súd mal nesprávne interpretovať prechodné ustanovenie tak, že na základe neho sa na daný prípad uplatní ustanovenie § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016, podľa ktorého v tomto konkrétnom prípade uplynula navrhovateľovi lehota na zapretie otcovstva v roku 2006. Tým vlastne odvolací súd priznal ustanoveniu § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016 retroaktívne pôsobenie aj na návrh navrhovateľa podaný v roku 2013. K realizácii žalobného práva navrhovateľa došlo v súlade so zákonom o rodine platným v čase podania návrhu na zapretie otcovstva, ktorý v danom čase žiadnu lehotu obmedzujúcu výkon tohto žalobného práva neobsahoval. Navrhovateľ by právo zaprieť otcovstvo, ktoré nepochybne v roku 2013 mal následne v dôsledku aplikácie § 119b ods. 2 zákona o rodine stratil. V právnom štáte je takáto situácia celkom jasne neprípustná a takýto výklad by zakladal protiústavnosť prechodného ustanovenia § 119b ods. 2 zákona o rodine z dôvodu jeho retroaktívneho pôsobenia. Poukazoval na prednosť ústavne konformného výkladu ustanovenia § 119b ods. 2 zákona o rodine a aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 562/2018, v ktorom argumentoval potrebou doplniť medzeru v § 119b ods. 1 zákona o rodine ústavnokonformným výkladom. Ak by použitie ústavnokonformného výkladu nebolo možné, má navrhovateľ za to, že je potrebné, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 162 ods. 1 písm. b/ CSP prerušil konanie a inicioval konanie o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pre rozpor § 119b ods. 2 zákona o rodine s Ústavou Slovenskej republiky.

3.3. Odvolací súd nesprávne právne posúdil aj ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) predovšetkým v tom, či navrhovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy v

zmysle čl. 13 Dohovoru. Podľa názoru navrhovateľa nepredstavovala možnosť podať podnet generálnemu prokurátorovi, aby tento podal návrh na zapretie otcovstva za účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru ani naplnenie práva na prístup k súdu v zmysle čl. 6 Dohovoru a v prípade pochybnosti navrhuje v zmysle § 445 ods. 1 CSP prerušiť dovolacie konanie a vyžiadať si poradné stanovisko od EŠLP. Odvolací súd ani nezohľadnil konkurujúce práva účastníkov konania a to, že vzhľadom na preukázané skutočnosti v tomto konkrétnom prípade právo navrhovateľa na súkromný život musí prevážiť. Rozhodnutie odvolacieho súdu tiež založilo neprípustnú diskrimináciu v rozpore s článkom 14 Dohovoru, keď odporkyňa 2/ mohla iniciovať aspoň konanie o prípustnosti zapretia otcovstva podľa § 96 zákona o rodine. Navrhovateľ poukazoval na judikatúru EŠLP vo veciach zapretia otcovstva (rozsudok vo veci Mizzi proti Malte, č. 26111/02 z 12. januára 2006, rozsudok EŠLP vo veci Paulík proti Slovenskej republike, č. 10699/05 z 10. októbra 2006 a rozsudok EŠLP vo veci Shofman proti Rusku, č. 74826/01 z 24. novembra 2005).

4. Odporkyne 1/ a 2/ navrhli dovolanie odmietnuť, alternatívne zamietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP uviedli, že odvolací súd v napadnutom rozsudku vychádzal z právneho názoru formulovaného vo svojom prvom rozhodnutí, ktorým bol súd prvej inštancie viazaný, čo však ignoroval a z uvedeného názoru už skôr vysloveného a záväzného v ďalšom konaní tak vychádzal aj odvolací súd. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa a mali za to, že v tejto časti je dovolanie neprípustné. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedli, že ustanovenie § 119b ods. 2 zákona o rodine je jednoznačným vyjadrením toho, že aj konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 175/2015 Z. z. sa dokončia podľa predpisov účinných od 1. januára 2016. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 562/2018 reagovalo na inú procesnú situáciu. Neobstoí ani argument dovolateľa o nedostatku účinných prostriedkov nápravy, keď podľa vtedajšieho § 62 starého zákona o rodine mal možnosť zaprieť otcovstvo prostredníctvom generálneho prokurátora a navrhovateľ túto možnosť nevyužil. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP považujú za nedôvodné.

5. K vyjadreniu odporkýň sa vyjadril navrhovateľ, ktorý zotrval na svojich názoroch vyjadrených v dovolaní.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci upravenej v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej aj „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci určenia rodičovstva (zapretia otcovstva), prípustnosť dovolania navrhovateľa bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal advokátom zastúpený (§ 429 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP prípustné je, avšak nie je dôvodné, dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP nepovažoval za prípustné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces.

9.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/213/2021). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných pred účinnosťou civilného procesného kódexu - Civilného sporového poriadku - viackrát uviedol (sp. zn. 1 Cdo 26/2019, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek hľadísk (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/107/2019, 1Cdo/228/2019, 4Cdo/148/2019, 9Cdo/213/2021).

10.1. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu dovolania, v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP namietla a/ nezohľadnenie vyjadrenia k odvolaniu (č. l. 711 a nasl.) a odvolacej dupliky (č. l. 754 a nasl.) navrhovateľa a nevyporiadanie sa s argumentáciou v nich obsiahnutou a b/ nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

10.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

10.3. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10).

10.4. Námietka dovolateľa, že sa súd nezaoberal vyjadrením navrhovateľa k odvolaniu a jeho odvolacou duplikou a že v odôvodnení nie je spomenuté, nie je spôsobilé založiť prípustnosť dovolania z dôvodu, že takýto procesný postup viedol k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom. To, že v odôvodnení

svojho rozhodnutia odvolací súd výslovne nepoukázal na to, že mu bola určitá písomnosť doručená neznamená, že sa s ňou pri preskúmaní prvoinštančného rozhodnutia nezaoberal. Z obsahu spisu vyplýva, že vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu odporcov bolo súdu prvej inštancie doručené 29. marca 2021 (č. I. 722) a odvolacia duplika navrhovateľa bola súdu prvej inštancie doručená 31. mája 2021 (č. I. 759), spis bol následne 12. júla 2021 doručený odvolaciemu súdu. Je teda zjavné, že odvolací súd mal tieto podania k dispozícii a oboznámil sa s nimi, keďže rozhodol až dňa 8. septembra 2021. To, že v odôvodnení svojho rozhodnutia, existenciu takéhoto podania nespomenul, nezakladá nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2016 sp. zn. 1Obdo/39/2016). Vzhľadom na skôr vyslovený právny názor v kasačnom rozhodnutí pri nezmenenom skutkovom stave, ktorým bol viazaný i sám odvolací súd a ktorý bol rozhodujúci pre vec samú, je zrejmé, že prípadný iný názor vyjadrený navrhovateľom k odvolaniu odporcov nemohol objektívne ovplyvniť výsledok odvolacieho konania a zvrátiť zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu. Napokon námietky k odvolaniu mohol navrhovateľ uplatniť aj v dovolaní, ktoré podal a ktorými sa dovolací súd zaoberal.

10.5. Treba mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a návrh na začatie konania zamietol z dôvodu, že sa riadil názorom, ktorý vyslovil odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom (kasačnom) uznesení z 24. augusta 2017 č. k. 6Co/212/2017 - 453 (že na prejednávanej vec sa vzťahuje § 119b ods. 2 zákona č. 175/2015 Z.z.). Odvolací súd skonštatoval, že navrhovateľ zmeškal podanie návrhu na zapretie otcovstva v pôvodnej 6-mesačnej lehote od narodenia detí podľa § 57 starého zákona o rodine a nevyužil možnosť podať podnet generálnemu prokurátorovi podľa § 62 starého zákona o rodine. Za rozhodujúcu považoval aplikáciu ustanovenia § 119b ods. 2 zákona č. 175/2015 Z.z. na daný prípad a z nej vyvedený právny záver, že navrhovateľ zmeškal podanie návrhu na zapretie otcovstva v ustanovenej 3-ročnej lehote plynúcej odkedy sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich jeho otcovstvo v zmysle § 86 ods. 1 zákona o rodine účinného od 1. januára 2016; o takých skutočnostiach sa mal navrhovateľ dozvedieť v roku 2003, návrh na zapretie otcovstva podal 18. júna 2013. Z prechodného ustanovenia § 119b ods. 2 zákona č. 175/2015 Z.z. vyplýva, že rozhodujúcim okamihom pre určenie aká právna úprava sa použije je to, či súd rozhodol do 31. decembra 2015. V tomto prípade súd prvej inštancie ani odvolací súd nerozhodli do 31. decembra 2015 a preto sa uvedené prechodné ustanovenie (§ 119b ods. 2 zákona č. 175/2015 Z.z.) vzťahuje na tento prípad. Skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s riadne odôvodnenými právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Prípadné nesprávne právne posúdenie veci [napr. otázky o (ne)možnosti aplikácie ustanovenia § 119b ods. 2 zákona č. 175/2015 Z.z. na tento prípad, o (ne)prípustnosti retroaktívnych účinkov ustanovenia § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016, o ústavne konformnom výklade § 119b ods. 2 zákona č. 175/2015 Z.z.] nie je spôsobilé založiť vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (por. R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu I Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018, 9 Cdo 86/2020). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f/ CSP (por. 9Cdo/248/2021, 9Cdo 73/2020, 9Cdo 121/2020). K prípadnej nespokojnosti dovolateľa s tým, ako súdy postupovali v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a tiež ako vyhodnotili niektoré dôkazy [napr. ohľadom (ne)konania odporcov v rozpore s dobrými mravmi], vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pripomína, že už podľa predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim

prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Súčasná právna úprava na takomto názore zotrvala (v súvislosti s tým pozri 2 Cdo 159/2017, 3 Cdo 59/2017, 5 Cdo 47/2017, 7 Cdo 42/2017, 9 Cdo 86/2020, 9 Cdo 170/2020).

10.6. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP nevyplýva, v dôsledku toho najvyšší súd dovolanie navrhovateľa v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

11. Navrhovateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

11.1. Podľa § 421 ods.1 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11.2. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11.3. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

11.4. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

11.5. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnú otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnú otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky (nad rozsah vymedzeným dovolaním dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmava) a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

11.6. Dovolateľ v dovolaní nerozlišuje argumentáciu pre uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP od odvolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, vzájomným zmiešavaním dôvodov (monolitická argumentácia) trpí určitosť i účinnosť dovolania. Z dovolania prima facie nevyplýva konkrétne formulovaná právna otázka.

12. Úlohou dovolacieho súdu je dôsledné skúmanie obsahu odôvodnenia podaného dovolania vo väzbe na rationes decidendi napadnutého odvolacieho rozhodnutia (I. ÚS 336/2019) s následným záverom, či možno z dovolania vyabstrahovať právnu otázku podľa § 421 CSP, či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS 336/2019). Ide o to pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Prihliadajúc na obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) sa môže pravdepodobným javiť, že jadrom dovolateľovej nespokojnosti je nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý na danú vec aplikoval prechodné zákonne ustanovenie § 119b ods. 2 zákona o rodine v znení zákona č. 175/2015 Z.z. (v znení účinnom od 1. januára 2016) v spojení so zákonnou úpravou § 86 ods. 1 zákona o rodine účinnou od 1. januára 2016. Názor o diskvalifikácii aplikácie dotknutých zákonných ustanovení dovolateľ odôvodňuje zákazom retroaktivity prijatej právnej úpravy a nerešpektovaním navrhovateľových práv zaručených čl. 6, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súvisiacej judikatúry EŠLP. Dovolací súd napriek tomu, že sa po formálnej stránke nejednalo o vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 CSP, s použitím ustanovenia § 124 ods. 1 CSP zohľadňujúc materiálne hľadisko, považoval za možné ozrejmiť otázku, či odvolacím súdom aplikované intertemporálne normy (nie) sú súladné s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom; v tejto otázke považoval dovolanie za procesne prípustné.

13. Podľa § 57 ods. 1 starého zákona o rodine manžel môže do šesť mesiacov odo dňa, keď sa dozvie, že sa jeho manželke narodilo dieťa, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

Podľa § 62 ods. 1 a 2 starého zákona o rodine ak uplynula lehota ustanovená na zapretie otcovstva jedného z rodičov, môže generálny prokurátor, ak to vyžaduje záujem spoločnosti, podať návrh na zapretie otcovstva proti otcovi, matke a dieťaťu. (ods. 1) Ak nie je niektorý z nich nažive, môže generálny prokurátor podať návrh na zapretie otcovstva proti ostatným z nich; ak nie je nažive nikto z nich, môže podať návrh proti opatrovníkovi, ktorého súd pre túto vec ustanovil (ods. 2).

Podľa § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016 manžel môže do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho manželke, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

Podľa § 119b ods. 2 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016 konanie o zapretí otcovstva manželom matky dieťaťa alebo jeho opatrovníkom, o ktorom súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončí podľa predpisu účinného od 1. januára 2016.

Podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania.

Podľa § 445 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolacie konanie preruší aj vtedy, ak rozhodol, že požiada Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

13.1. Zákon č. 175/2015 Z. z. zákonodarca zaviedol 3-ročnú zapieraciu lehotu otcovi počítanú až od nadobudnutia jeho vedomosti o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich otcovstvo, ktorá vhodnejšie zodpovedá požiadavkám judikatúry EŠLP a Dohovoru. Účelom tohto zákona však nebolo zaviesť možnosť podávať návrh na zapretie otcovstva bez akéhokoľvek časového obmedzenia, išlo o napravenie protiústavného stavu po strate účinnosti a platnosti nálezom dotknutého zákonného ustanovenia (trvajúceho od 8. septembra 2011 do 31. decembra 2015), kedy nebola stanovená žiadna zapieracia lehota. Prijatím prechodných (intertemporálnych) ustanovení § 119b ods. 1 a 2 zákona o rodine išlo o snahu napraviť tento stav a preto bola predĺžená zapieracia lehota (o tri roky) do 31. decembra 2018 v prípade ak dieťa bolo narodené po 7. septembri 2008 a ak sa manžel (alebo jeho opatrovník) dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa do 31. decembra 2015. Ďalšie prípady upravuje ustanovenie § 119b ods. 2 zákona o rodine, podľa ktorého je rozhodné, či do 31. decembra 2015 bolo rozhodnuté v konaní o zapretí otcovstva manželom matky alebo jeho opatrovníkom. Pokiaľ do 31. decembra 2015 ešte súdy nerozhodli o zapretí otcovstva, potom v ďalšom (budúcom) priebehu

konania sa súdom ukladá dokončiť také konanie podľa predpisu účinného od 1. januára 2016, teda povinnosť aplikovať právnu úpravu ustanovenia § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016. Dovolací súd v tomto prípade poukazuje aj na zásadu „práva patria bdelym“ („vigilantibus iura scripta sunt“), ktorá je už ustálenou zásadou rozvíjanou v pomeroch moderného právneho štátu, ktorý subjekty právnych vzťahov poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené. Navrhovateľ podal žalobu o zapretie otcovstva na súde približne po 10 rokoch odkedy sa dozvedel o tom, že nie je biologickým otcom detí a tento stav sa nesnažil zvrátiť ani v tom čase dostupným prostriedkom v zmysle § 62 starého zákona o rodine. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 28. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 562/2018 riešil situáciu inú, aká je v tomto prípade, keď dieťa, proti ktorému smeroval návrh na zapretie otcovstva sa narodilo v roku 1999 (tzn. uplynula mu zapieracia lehota podľa starého zákona o rodine), avšak navrhovateľ - otec sa dozvedel o dôvodoch spochybňujúcich jeho otcovstvo v septembri 2015, teda v čase kedy nebola upravená zapieracia lehota a svoj návrh podal v januári 2016 (viď odsek 21. uznesenia), to znamená ani nie pol roka odkedy sa dozvedel o tom, že nie je otcom. Dovolací súd vo vzťahu k dovolateľom uvádzaným rozhodnutiam ESLP uvádza, že ESLP vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje snahu o dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi všeobecným záujmom zachovania rodinnej istoty a právom sťažovateľa na prieskum jeho otcovstva. Možno pripomenúť i to, že z rozhodnutí ESLP v zásade vyplýva, že po uplynutí zákonných lehôt na zapretie otcovstva prevažujú záujmy detí na udržaní vytvorených rodinných väzieb nad záujmami otca na zosúladení právnej situácie s biologickou realitou; uvedené platí aj pri nevyužití právnych prostriedkov zapretia otcovstva v zákonnej lehote zo subjektívnych dôvodov (napr. Fašang proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 54324/00; Kňákal proti Českej republike, sťažnosť č. 39277/06). Právna úprava zákonnej lehoty na podanie zapieracej žaloby, ktorej účelom je ochrana práv dieťaťa a zabezpečenie stability rodinných pomerov sa hodnotí ako rešpektovanie limitov ustanovených čl. 8 dohovoru. ESLP potvrdil, že zavedenie premlčacej lehoty na začatie konania o otcovstve je ospravedlniteľné snahou zaistiť právnu istotu v rodinných vzťahoch a chrániť záujmy detí (Rasmussen proti Dánsku, rozsudok z 28. novembra 1984, sťažnosť 8777/79). Právo otca zaprieť otcovstvo nemožno považovať za časovo neobmedzený prostriedok ochrany základných práv a to ani v prípadoch absencie zákonnej úpravy o podmienkach uplatnenia inštitútu zapretia otcovstva pred súdom.

13.2. V dôvodovej správe k zákonu č. 175/2015 Z. z. je uvedené: „Obmedzenie zákonnej lehoty na podanie zapieracej žaloby, ktorého účelom je ochrana práv dieťaťa a zabezpečenie stability rodinných pomerov, sa má hodnotiť ako rešpektovanie limitov ustanovených čl. 8 dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva túto skutočnosť potvrdil vo svojej judikatúre, v ktorej uviedol, že zavedenie premlčacej lehoty na začatie konania o otcovstve je ospravedlniteľné snahou zaistiť právnu istotu v rodinných vzťahoch a chrániť záujmy dieťaťa. Ústavný súd Slovenskej republiky s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovil opodstatnenosť (právnu relevanciu) samotnej zapieracej lehoty, pričom za nesúladnú označil úpravu určenia začiatku plynutia lehoty na zapretie otcovstva pre manžela matky dieťaťa (otcovstvo určené podľa prvej domnienky). ...V odseku 1 a v odseku 2 sa reaguje na situáciu, ktorú vyvolali účinky rozhodnutia Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 1/2010-57 z 20. apríla 2011 (nález publikovaný pod č. 290/2011 Z. z.). (porovnaj bod 34). ... je potrebné prijať prechodné ustanovenia tak, že môže manžel alebo jeho opatrovník na súde zaprieť, že manžel je otcom dieťaťa a to do 31. decembra 2018. Podmienkou je, že sa v tejto veci nezačalo konanie pred 1. januárom 2016 a že ide o dieťa, ktoré sa po 7. septembri 2008 narodilo jeho manželke. Ďalej platí, že konanie o zapretí otcovstva manželom matky dieťaťa alebo opatrovníkom manžela o ktorom súd nerozhodol do 31. decembra 2015 sa dokončí podľa zákona účinného od 1. januára 2016.“

13.3. Vo všeobecnosti platí, že za platnosti a účinnosti nového právneho predpisu môžu prechodné ustanovenia určiť a/ buď to, že na riešenie (doriešenie) konkrétnych právnych situácií sa v stanovenom rozsahu použijú skoršie právne normy (t.j., že sa dočasne nepoužijú nové, už platné a účinné právne normy), b/ alebo to, že vzťahy, ktoré vznikli za pôsobnosti skoršieho právneho predpisu, sa spravujú ustanoveniami nového, neskoršieho právneho predpisu. K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. ... Pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov, ich obsah

môže podriaadiť novej úprave. O nepravú retroaktivitu môže ísť aj vtedy, ak zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy (4Cdo/98/2010). Z tohto pohľadu sa prijíma názor, že sa tu nejedná o retroaktivitu, lebo účinky prijatej právnej úpravy pôsobia do budúcnosti a nie do minulosti.

13.4. Pre procesné právo vo všeobecnosti platí, že nové ustanovenia zákona sa aplikujú nielen v konaniach, ktoré boli začaté po účinnosti novely, ale aj v konaniach, ktoré boli začaté podľa starších právnych predpisov. Táto zásada sa neuplatní v tých prípadoch, ak zákon z nej ustanoví výnimky (porov. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Cdo 12/2012 z 26. júna 2013). Procesné právo v prípade stretu novej a starej právnej úpravy (automaticky a bez ďalšieho) vychádza z princípu okamžitej aplikability procesných noriem teda, že nový procesný predpis sa vzťahuje na konania začaté pred dňom jeho účinnosti, ale i do budúcnosti. Začaté konania a doposiaľ neskončené („živé konania“) sa dokončia podľa nových procesných predpisov. Princíp okamžitej aplikability na živé konania bol *expressis verbis* vyjadrený napríklad v novej procesnej úprave v ustanovení § 470 ods. 1 CSP (Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.). Panuje všeobecná zhoda na tom, že tento princíp platí v procesnom práve ako samozrejmosť, bez potreby explicitnej právnej úpravy a že toto pravidlo nemá nič spoločné s inštitútom retroaktivity. Od zásady zákazu retroaktivity vo vzťahu k základným právam a slobodám je výnimočne možné sa odchýliť, a to výslovným pozitívnym (intertemporálnym) ustanovením (I. ÚS 238/2004).

13.5. Z uvedeného vyplýva, že intertemporálne ustanovenie (§ 119b ods. 2 zákona o rodine) a jeho aplikácia odvolacím súdom vo vzťahu k ustanoveniu § 86 ods. 1 zákona o rodine v znení účinnom od 1. januára 2016 nepôsobí retroaktívne (do minulosti), účinky nepravé retroaktivity a okamžitej aplikability týchto ustanovení nie sú nezlučiteľné s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V uvedenom kontexte za odôvodnenú nemožno považovať argumentáciu dovolateľa o porušení princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní, práva na spravodlivý súdny proces, princípu justifikácie (zachovania) účinkov, požiadavke ústavne konformného výkladu. (napr. čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy).

14. Zapretie otcovstva určeného manželovi matky všeobecne slúži na zosúladienie právneho a biologického otcovstva. Právo na zapretie otcovstva je obmedzené lehotou, pretože záujem otca na takéto zosúladienie nie je právom absolútnym, ale zohrávajú tam úlohu aj iné faktory, predovšetkým záujem dieťaťa a právna istota v rodinnoprávnych vzťahoch. Z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že deti, ku ktorým má byť zapreté otcovstvo sa narodili v roku 1996 a navrhovateľ sa dozvedel o skutočnosti, že nie je ich biologickým otcom v roku 2003. Navrhovateľovi uplynula zapieracia lehota podľa § 57 ods. 1 starého zákona o rodine ako aj podľa § 86 ods. 1 v spojení s § 119b ods. 2 zákona o rodine a navrhovateľ sa nedomáhal zapretia otcovstva v zmysle § 62 starého zákona o rodine v znení účinnom do 31. marca 2005. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. PL. ÚS 1/2010 došlo v zákone o rodine k strate účinnosti ustanovenia pojednávajúceho o možnosti zaprieť otcovstvo v 3-ročnej zapieracej lehote plynúcej od narodenia dieťaťa od 8. septembra 2011, kedy bol nález zverejnený v Zbierke zákonov SR. Po vyhlásení predmetného nálezu zákonodarca neuviedol toto ustanovenie do súladu s nálezom, preto ustanovenie po 6 mesiacoch stratilo aj platnosť a zapieracia lehota v zákone o rodine nebola výslovne upravená až do 31. decembra 2015. V tomto medziobdobí (od 8. septembra 2011 do 31. decembra 2015) podal 18. júna 2013 návrh na zapretie otcovstva navrhovateľ, t.j. takmer 10 rokov odkedy sa dozvedel o tom, že nie je biologickým otcom detí. Aj v tomto medziobdobí dospel Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 8. decembra 2015 sp. zn. III. ÚS 632/2015 k záveru, že „práve v situácii absencie zákonných limitov, ktoré by právnou istotu rodinných vzťahov a ochranu záujmov dieťaťa zabezpečovali aj prostredníctvom ustanovenej zapieracej lehoty a podmienok jej plynutia, nemôže konajúci súd rezignovať na spomínanú

požiadavku vyvažovania, a teda akceptovať časovú neobmedzenosť podávania zapieracej žaloby. Je tak dočasnou úlohou súdu, aby do doby vyplnenia medzery v zákone v každom konkrétnom prípade posúdil, či uplatnená žaloba s ohľadom na časový rámec od zistenia skutočností relevantných pre spochybnenie otcovstva obstoí z hľadiska primeranosti zásahu do práv iných dotknutých osôb.“ Uvedené znamená, že aj v spomínanom medziobdobí platili pravidla obmedzujúce podávanie zapieracích návrhov, minimálne tie ktoré sa vzťahovali k časovým aspektom takto uplatneného práva vo vzťahu k rešpektovaniu princípu právnej istoty a princípu proporcionality zásahu do základných práv. Cez prizmu uvedeného je potrebné vnímať spomínané medziobdobie, o ktorom dovolateľ uvádza, že nebol obmedzený žiadnou lehotou na podanie svojho návrhu o zapretie otcovstva. Pritom vážnym korelátom podľa ústavného súdu je najmä časové hľadisko uplatnenia práva od zistenia relevantných skutočností, ktoré predurčuje zachovanie najmä princípu právnej istoty, proporcionality zásahu, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, čo v prípade navrhovateľa bolo takmer 10 rokov. Časový aspekt prípadu a v ňom realizované kroky dovolateľa nepotvrdzujú jeho tvrdenia o porušení práv zabezpečených Dohovorom (čl. 8) a ústavou (čl. 19). Uplatnenie súdnej ochrany dovolateľom po takmer 10 rokoch len obťažne indikujú naplnenie zásady „práva patria bdelým“ („vigilantibus iura scripta sunt“).

14.1. Dovolací súd aj z týchto dôvodov nepovažoval za potrebné prerušiť dovolacie konanie a podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov na Ústavný súd Slovenskej republiky v zmysle § 162 ods. 1 písm. b/ CSP, takému návrhu dovolateľa preto nevyhovel. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. III. ÚS 632/2015 zaujal právny názor, ako sa vysporiadať so zapretím otcovstva manželom matky podanom v medziobdobí od vydania nálezu sp. zn. PL. ÚS 1/2010 po nadobudnutie účinnosti novely zákona o rodine do 31. decembra 2015. Nemožno prijať ani názor, že je v súlade s ústavnokonformným výkladom taká interpretácia ustanovenia § 119b ods. 2, že zapretie otcovstva nebude v tomto medziobdobí obmedzené žiadnou zapieracou lehotou, teda že bezbreho od kedy sa oprávnený dozvie, že nie je otcom dieťaťa, mohol na súde v období od 8. septembra 2011 do 31. decembra 2015 uplatniť zapieraciu žalobu. Taký výklad by popieral záujmy i právne istoty všetkých ostatných zúčastnených subjektov v založenom rodinnoprávnom vzťahu. Samou podstatou nálezu ústavného súdu (sp. zn. PL. ÚS 1/2010) bolo zohľadnenie záujmu otca v jeho možnosti poprieť otcovstvo v zapieracej lehote plynúcej od okamihu, kedy sa právny otec dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich jeho otcovstvo. Nález vo svojich účinkoch nesmeroval k spochybneniu lehoty (trojročnej) na podanie zapieracej žaloby, keď dôraz kládol na riešenie začiatku plynutia takej lehoty. Rozhodne nebolo zámerom ani cieľom nálezu, aby nastal právny stav, kedy by „bezbreho“ - kedykoľvek bolo možné podať zapieraciu žalobu. I keď v dôsledku oneskoreného legislatívneho procesu taký stav formálne čiastočne nastal, bolo súladné s predmetným nálezom i neskoršou rozhodovacou praxou ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 632/2015) v tomto medziobdobí zaviesť ústavnú súladnú právnu reguláciu, ktorá nastala prijatím ustanovenia § 119b ods. 2 zákona o rodine.

14.2. Ochrana dôvery v určitý právny stav musí byť vecne zdôvodnená, ani princíp právneho štátu nechráni občana pred každou subjektívne chápanou stratou dôvery alebo pred každým sklamaním (PL. ÚS 6/04). K problematike opodstatnenosti verejného záujmu na spätné pôsobenie právnej normy, avšak výlučne vo forme nepravnej retroaktivity, je preto potrebné pristupovať individuálne v každom jednom prípade. Je zrejmé, že nemožno považovať za nesúladnú s ústavou a za základné práva porušujúcu takú právnu úpravu, ktorá podmieňuje súdnu alebo inú právnu ochranu lehotou s následnou nemožnosťou domáhať sa ochrany svojho práva na súde jej uplynutím. Ústava totiž ani vo svojom čl. 46 ods. 1 a ani v žiadnom ďalšom ustanovení právo na bezbrehú súdnu a ani inú právnu ochranu negarantuje, práve naopak pravidlom je podústavná (zákonná) regulácia umožňujúca realizáciu takeho práva. Obdobne aj Európsky súd pre ľudské práva opakovane zdôrazňuje, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a podlieha právnej regulácii (určitým obmedzeniam). Právna regulácia lehôt, v ktorých možno sa obrátiť na súd, má za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a rešpektovanie princípu právnej istoty (Pérez de Rda Cavanilles proti Španielsku, rozsudok, 28.10.1998, č. 28090/95, § 45). Dovolací súd sa domnieva, že pokiaľ právna úprava dovoľuje otcovi spochybniť svoje otcovstvo na súde v lehote 3 rokov odkedy sa preukázateľne dozvedel, že nemusí byť otcom, ide o úpravu primeranú sledovanému cieľu (ochrane rodinných vzťahov so zreteľom na záujmy detí, zvlášť tých maloletých). Z toho plynie dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi všeobecným záujmom ochrany právnej istoty rodinných vzťahov a práva na súdnu ochranu pri preskúmaní právnej domnienky otcovstva na podklade biologických dôkazov.

Dotknutá právna úprava nadväzujúca a zohľadňujúca nález ústavného súdu PL. ÚS 1/2010 podľa názoru dovolacieho súdu nesťažuje prístup k súdu, jej cieľom bolo odstrániť protiústavný stav tak, že nielen do budúcnosti ale aj za obdobie nečinnosti zákonodarcu budú stanovené porovnateľné podmienky pre každého v možnosti uplatniť súdnu ochranu, čo už samo osebe odstraňuje možnú diskrimináciu v nerovnakom zaobchádzaní pri uplatnení súdnej ochrany v druhovo rovnakých prípadoch i v závislosti od začatého, ale ešte právoplatne neukončeného súdneho konania. Zásah do základných práv v podobe nepriamej retroaktivity a princípom okamžitej aplikability vyvolanej intertemporálnou normou v tomto prípade spĺňa požiadavky legality (dostupnosti i predvídateľnosti zákona), legitimacy (v sledovanom ciele verejného záujmu) i podmienky nevyhnutosti proporcionálneho zásahu v demokratickej spoločnosti. Postup dovolacieho súdu opierajúci sa o aplikované právne normy (zákon) preto neprezrádza nerovnaké zaobchádzanie, diskrimináciu v zmysle čl. 14 Dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy.

14.3. K námietke dovolateľa o nedostupnosti účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy po uplynutí pôvodných lehôt podľa § 86 ods. 1 zákona o rodine od roku 2003, odkedy mal dôvodné pochybnosti o otcovstve v zmysle čl. 13 Dohovoru dovolací súd uvádza, že namietanie čl. 13 Dohovoru prichádza v úvahu len v spojení s iným materiálnym článkom dohovoru. Pokiaľ sa nepreukázalo porušenie príslušného článku (napr. čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 14) Dohovoru nie je odôvodnená pochybnosť o porušení čl. 13 Dohovoru. Účinnosť prostriedku nápravy nie je závislá na istote priznaného výsledku. Dovolateľ práve s odkazom na príslušné články Dohovoru a jeho judikatúru (priamy účinok Dohovoru) mal možnosť uplatniť pred súdom návrh na zapretie otcovstva. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd je takou medzinárodnou zmluvou, ktorej vzťah k zákonom Slovenskej republiky je predmetom úpravy čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čo znamená, že súd môže v procese aplikácie a rozhodovania sporu v individuálnej veci založiť ich prednosť pred aplikáciou zákona (ako vnútroštátneho predpisu). Rozhodujúcou je tu úvaha súdu o tom, či medzinárodné zmluvy poskytujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd, ako vnútroštátne právo. Ústavné konštatovanie, v zmysle ktorého medzinárodné zmluvy, na vykonanie ktorých nie je potrebný zákon, boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom a ktorými je Slovenská republika viazaná, majú prednosť pred jej zákonmi, znamená nielen to, že ústavodarca pokladá takéto zmluvy za súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky, ale tiež, že v hierarchii právnych noriem im priznáva miesto medzi Ústavou Slovenskej republiky a ústavnými zákonmi a (ostatnými) zákonmi (porovnaj napr. 5 Cdo 492/2015).

15. V zmysle čl. 1 Protokolu č. 16 k Dohovoru, najvyšší súd môže požiadať súd, aby vydal poradné stanoviská k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v Dohovore alebo jeho Protokoloch. Dožadujúci súd alebo tribunál môže požiadať o poradné stanovisko len v súvislosti s prípadom, ktorým sa zaoberá (čl. 1 ods. 2 Protokolu). Dožadujúci súd alebo tribunál zdôvodní svoju žiadosť a poskytne relevantné právne a vecné podklady k prípadu, ktorým sa zaoberá (čl. 1 ods. 3 Protokolu).

15.1. Dovolací súd môže dovolacie konanie prerušiť, ak sú splnené zákonom stanovené predpoklady. S ohľadom na § 438 ods. 1 CSP sa primerane použijú § 162 - 165 CSP upravujúce prerušenie konania pred súdom prvej inštancie. Ustanovenie § 445 ods. 1 CSP dopĺňa dôvody na prerušenie dovolacieho konania o prípad, ak dovolací súd požiada Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska v zmysle Protokolu č. 16 k Dohovoru. Takýto postup môže zvoliť dovolací súd ex offio. Nie je však vylúčený ani návrh strany. V prípade návrhu strany na podanie žiadosti o vydanie poradného stanoviska však nie je povinnosťou dovolacieho súdu takúto žiadosť na EŠLP podať. Poradné stanoviská sú v zmysle Protokolu č. 16 k Dohovoru nezáväzné. Protokol č. 16 k Dohovoru nestanovuje lehotu, v ktorej EŠLP vydá poradné stanovisko, preto je potrebné, ak sú pre to závažné dôvody, ponechať dovolaciemu súdu možnosť pokračovať v konaní aj v prípade, ak poradné stanovisko nebude vydané. Závažným dôvodom v tomto smere môže byť napríklad dĺžka súdneho konania. Ideovým základom tohto ustanovenia je zodpovednosť za napĺňanie rešpektovania Dohovoru, ktorú nesie EŠLP, ale rovnako aj členské štáty. Takéto vnímanie úlohy štátov je v súlade s princípom subsidiarity - základným princípom medzinárodnej ochrany ľudských práv. Princíp subsidiarity poskytuje štátu prednostné postavenie pri uplatňovaní základných práv garantovaných medzinárodnými dohovormi. (BAJÁNKOVÁ, Jana, GEŠKOVÁ, Katarína. § 445 [Prerušenie dovolacieho konania]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1430.).

15.2. V nastolenej otázke navrhovateľ uvádza, že ak by mal dovolací súd pochybnosť o tom, že možnosť podať podnet generálnemu prokurátorovi, aby tento podal návrh na zapretie otcovstva, ak to vyžaduje záujem spoločnosti, že nie je účinným prostriedkom nápravy v zmysle čl. 13 Dohovoru a nepredstavuje naplnenie práva na prístup k súdu v zmysle čl. 6 Dohovoru, navrhol konanie prerušiť a vyžiadať si poradné stanovisko. Dovolací súd poznamenáva, že aby mohol požiadať EŠLP o vydanie poradného stanoviska, musí ísť o otázku zásadnú pre toto konanie, ktorá sa navyše týka výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd v Dohovore. Otázka neuplatnenia podnetu u generálneho prokurátora nebola otázkou zásadnou pre rozhodnutie v tejto veci, ale len jednou z viacerých okolností dotvárajúcich obraz o priebehu (sledu) udalostí prípadu.

15.3. Pokiaľ navrhovateľ poukazoval v tomto smere na rozsudok EŠLP Paulík proti Slovenskej republike a na rozsudok EŠLP Mizzi proti Malte, tieto vychádzajú z iných skutkových okolností, ako je tomu v tomto prípade. Zo skutkových okolností vo veci Paulík proti Slovenskej republike je zrejmé, že otcovstvo sťažovateľa bolo určené treťou domnienkou (súdny rozhodnutím), sťažovateľ iba platil výživné na dieťa, prvýkrát sa obaja stretli krátko predtým, než dieťa skončilo strednú školu a že dieťa nemalo námietky proti zapretiu otcovstva sťažovateľom. Sťažovateľ sa obrátil na generálneho prokurátora krátko potom, čo zistil s určitosťou, že nie je otcom dieťaťa. Generálny prokurátor informoval sťažovateľa, že určenie jeho otcovstva je res iudicata a v tejto veci nemá právomoc nechať vec posúdiť pred súdom. EŠLP poukázal pri § 62 starého zákona o rodine na to, že oprávnenie generálneho prokurátora podať návrh na zapretie otcovstva je odôvodnené predovšetkým pri náprave stavu určenia otcovstva na základe dôvodu, ktorému nepredchádzalo (súdne) konanie (bod 56). Zo skutkových okolností vo veci Mizzi proti Malte vyplýva, že otcovstvo sťažovateľa k dieťaťu bolo určené na základe prvej domnienky (manžel matky), avšak pre pochybnosti o otcovstve sa sťažovateľ nestýkal s dieťaťom do dospelosti a nemal k nemu žiaden vzťah. Sťažovateľovi podľa domáceho práva uplynula lehota na zapretie otcovstva a možnosť zaprieť otcovstvo podľa občianskeho zákonníka bez časového obmedzenia bola naviazaná na podmienku, že v čase medzi 300.-tým až 180.-tým dňom pred narodením dieťaťa bolo vylúčené, že manžel s matkou spolu súložili, čiže išlo o rozdielny prostriedok nápravy ako je stanovené v § 62 starého zákona o rodine.

15.4. Navrhovateľ sa domáha zapretia otcovstva po približne 10 rokoch, odkedy sa dozvedel, že nie je biologickým otcom detí. V zmysle judikatúry EŠLP zavedenie zapieracej lehoty je ospravedlniteľné snahou zaistiť právnu istotu v rodinných vzťahoch a chrániť záujmy dieťaťa a Ústavný súd Slovenskej republiky tiež vyžaduje posudzovanie časového rámca primerane k okolnostiam prípadu (viď III. ÚS 632/2015). V kontexte vyššie uvedených právnych názorov dovolací súd nenašiel dôvod požiadať EŠLP o vydanie poradného stanoviska k navrhovateľom formulovanej otázke ani k inej zásadnej otázke týkajúcej sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v Dohovore, návrhu dovolateľa na prerušenie dovolacieho konania preto nemohol vyhovieť.

16. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie navrhovateľa pri uplatnenom dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jeho dovolanie v tejto časti zamietol podľa § 448 CSP.

17. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

17.1. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020, 9Cdo 184/2020).

18. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.